

مجله علمی کاربردی دامپزشکی

نشریه پژوهش در نشخوارکنندگان

جلد ششم، شماره دوم، ۱۳۹۷

<http://ejrr.gau.ac.ir>

اثر کاهش سطح پروتئین جیره و استفاده از لیزین و متیونین محافظت شده بر عملکرد گاوهای شیرده هلشتاین در اوایل دوره شیردهی

آرمان رستمی^۱، *عثمان عزیزی^۲ و حسین جهانی عزیزآبادی^۳

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، ^۲دانشیار و ^۳استادیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه کردستان

تاریخ دریافت: ۹۷/۱/۲۰؛ تاریخ پذیرش: ۹۷/۴/۲۳

چکیده

سابقه و هدف: در مطالعات پیشین در جیره‌های کم پروتئین، عمدتاً از منابع خالص متیونین یا منابع توأم لیزین و متیونین استفاده شده و در مطالعات محدودی از منبع خالص لیزین محافظت شده جهت متعادل کردن نسبت لیزین به متیونین استفاده شده است. به نظر می‌رسد که بررسی اثر استفاده انفرادی و هم‌زمان اسیدهای آمینه محافظت شده لیزین و متیونین در جیره‌های کم پروتئین برای دستیابی به حداکثر عملکرد خصوصاً در اوایل دوره شیردهی مفید باشد. بنابراین هدف از این مطالعه، بررسی اثر کاهش سطح پروتئین جیره و استفاده انفرادی و هم‌زمان از اسیدهای آمینه محافظت شده لیزین و متیونین بر تولید و ترکیبات شیر و غلظت متابولیت‌های شیمیایی خون گاوهای شیرده هلشتاین در اوایل دوره شیردهی بود.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه از ۸ رأس گاو شیرده هلشتاین با میانگین روزهای شیردهی 89 ± 37 روز در قالب طرح تکرار در زمان در دو دوره سه هفته‌ای (۱۷ روز عادت دهی و ۴ روز نمونه‌گیری) استفاده شد. تیمارهای آزمایشی شامل: (۱) جیره پایه فرموله شده با ۱۷/۸ درصد پروتئین خام، (۲) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام به‌علاوه ۶ گرم در روز لیزین محافظت شده، (۳) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام همراه با ۱۳ گرم در روز متیونین محافظت شده، (۴) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام همراه با ۶ گرم لیزین و ۱۳ گرم متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای بودند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که ماده خشک مصرفی، درصد چربی و پروتئین شیر، نسبت مولی اسیدهای چرب فرار، pH مایع شکمبه و قابلیت هضم ظاهری مواد مغذی تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفتند ($P > 0.05$). نتایج مقایسات مستقل در تولید شیر و بازدهی خوراک مصرفی نشان داد که کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت شده به صورت انفرادی و هم‌زمان موجب افزایش معنی‌داری تولید شیر و بازده خوراک مصرفی در بیشتر تیمارها نسبت به گروه شاهد شد ($P < 0.05$). اما در مقایسات مستقل بین تیمار لیزین و متیونین محافظت شده در تولید شیر و بازدهی خوراک مصرفی اختلاف معنی‌داری وجود نداشت ($P > 0.05$). افزودن لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای به صورت انفرادی و هم‌زمان موجب کاهش معنی‌دار ($P < 0.05$) غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر نسبت به گروه شاهد شد (به ترتیب ۱۲/۳۶، ۱۲/۷۴، ۱۳/۱۲، نسبت به ۱۵/۳۷). افزودن متیونین و لیزین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای (به صورت انفرادی و هم‌زمان باهم) موجب افزایش معنی‌دار غلظت آلبومین و پروتئین کل سرم نسبت به گروه شاهد شد ($P < 0.05$). در گاوهای دریافت‌کننده متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای غلظت نیتروژن اوره‌ای سرم نسبت به تیمار شاهد کمتر بود ($P < 0.05$). افزودن متیونین

*نویسنده مسئول: O.azizi@uok.ac.ir

محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای (به صورت انفرادی و هم‌زمان با لیزین) موجب افزایش معنی‌دار غلظت گلوکز سرم گاوها در اوایل دوره شیردهی شد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که با کاهش میزان پروتئین جیره از ۱۷/۸ درصد به ۱۶/۵ درصد در اوایل دوره شیردهی و استفاده از اسیدهای آمینه محافظت شده لیزین و متیونین بدون تأثیر منفی بر عملکرد، بازده استفاده از نیتروژن خوراک افزایش یافت. همچنین نتایج حاصل از این مطالعات نشان داد که استفاده توأم از لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای نسبت به استفاده انفرادی از آن‌ها سبب بهبود بیشتری بر عملکرد گاوهای شیرده در اوایل دوره شیردهی شد.

واژه‌های کلیدی: اسیدهای آمینه محافظت شده، بازده نیتروژن، تولید شیر، گاوشیرده، گلوکز

مقدمه

نشخوارکنندگان دارای رابطه‌ای همزیستی با میکروارگانیسم‌های شکمبه هستند، در این رابطه حیوان میزبان مواد مغذی و شرایط محیطی مناسب را برای میکروارگانیسم‌ها فراهم می‌کند و میکروارگانیسم‌ها، اسیدهای چرب فرار و پروتئین میکروبی در اختیار دام قرار می‌دهند (۶). پروفایل اسیدهای آمینه پروتئین میکروبی بسیار نزدیک به پروفایل اسیدهای آمینه پروتئین‌های سنتز شده در بدن گاو است و به این ترتیب پروتئین میکروبی منبع پروتئینی بسیار باکیفیت می‌باشد که حیوان میزبان برای تأمین احتیاجات تولید شیر و نیازهای بدن به آن دسترسی دارد (۵). از طرفی بازده استفاده از پروتئین در نشخوارکنندگان به دلیل تولید آمونیاک در شکمبه و دفع آن از طریق ادرار و مدفوع بسیار پایین می‌باشد (۳۲). اما پروتئین میکروبی به تنهایی نمی‌تواند تمام نیاز پروتئینی حیوان میزبان خصوصاً در نشخوارکنندگان پرتولید را تأمین کند. بنابراین استفاده از منابع پروتئین عبوری جهت تأمین پروتئین مورد نیاز حیوان ضروری است. اما از نظر کیفیت، منابع پروتئین عبوری خصوصاً منابع گیاهی همانند پروتئین میکروبی نیست. مطالعات نشان داده است که در گاوهای شیرده لیزین و متیونین بسته به نوع منبع پروتئین جیره اولین و دومین اسید آمینه محدودکننده می‌باشد انجمن تحقیقات ملی آمریکا (۲۰۰۱). استفاده از لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای به صورت جداگانه و هم‌زمان و کاهش سطح پروتئین

خوراک موجب کاهش تولید نیتروژن آمونیاکی و کاهش دفع نیتروژن از طریق مدفوع و ادرار می‌شود (۵). افزودن لیزین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای بیشترین پتانسیل را برای بهبود عملکرد شیر برای گاو پر تولید در اوایل دوره شیردهی داشته است (۱۱) و (۳۶). افزودن شکل‌های محافظت شده متیونین به جیره گاوهای شیرده در اوایل دوره شیردهی باعث افزایش تولید شیر، پروتئین شیر و مقدار چربی شیر شده است (۲۷). در پژوهش‌های انجام شده در مورد افزودن متیونین و لیزین محافظت شده به جیره‌های کم پروتئین، عمدتاً از منابع خالص متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای یا منابع ترکیبی حاوی لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای استفاده شده است و در مطالعات محدودی از منبع خالص لیزین محافظت شده جهت متعادل کردن نسبت لیزین به متیونین استفاده شده است (۲۰ و ۳۱). به نظر می‌رسد که بررسی اثر استفاده انفرادی و هم‌زمان اسید آمینه محافظت شده لیزین و متیونین در هنگام کاهش پروتئین جیره برای دستیابی به حداکثر عملکرد مفید باشد. بنابراین هدف از انجام این پژوهش بررسی اثر کاهش میزان پروتئین خام جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای بر مصرف خوراک، قابلیت هضم ظاهری مواد مغذی، تولید و ترکیبات شیر و غلظت متابولیت‌های شیمیایی خون گاوهای شیرده هلشتاین در اوایل دوره شیردهی بود.

درصد عبوری و ۶۳ درصد قابلیت جذب) استفاده شد، این دو محصول از شرکت پژوهش پرور زاینده اصفهان تهیه شده اند. در روزهای جمع‌آوری نمونه در هر دوره، میزان تولید شیر روزانه‌ی هر کدام از گاوها در هر وعده ثبت گردید و نمونه‌ای از شیر هر وعده برای اندازه‌گیری درصد چربی، پروتئین، لاکتوز و آنالیز شیر و مواد جامد فاقد چربی برداشته و بلافاصله با دستگاه میکرواسکن ساخت کشور بلغارستان^۱ آنالیز شد. همچنین در دوره نمونه برداری میزان خوراک مصرفی روزانه، پس مانده خوراک ثبت شد و نمونه‌های مدفوع هر یک از گاوها در دو روز متوالی نمونه برداری و به مدت ۷۲ ساعت در دمای ۵۵ درجه سانتی‌گراد خشک شد. سپس نمونه‌ها با آسیاب دارای الک ۱/۵ میلی‌متری آسیاب و تا زمان انجام آنالیز تقریبی در محلی خشک و به دور از نور نگهداری شد. نمونه‌های مدفوع دو ساعت بعد از خوراک صبحگاهی از داخل رکتوم جمع‌آوری شد. قابلیت هضم ظاهری مواد مغذی با استفاده از روش خاکستر نامحلول در اسید (AIA)^۲ به‌عنوان مارکر داخلی اندازه‌گیری شد (۳۳). در روز ۲۱ هر دوره، برای اندازه‌گیری متابولیت‌های شیمیایی خون، چهار ساعت بعد از خوراک صبحگاهی از سیاهرگ و داج خون‌گیری شد و سپس نمونه‌ها در لوله‌های بدون ماده ضد انعقاد در هوای آزاد گذاشته شدند تا سرم آن جدا شود. بعد از جداسازی سرم، نمونه‌ها در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد تا زمان آنالیز ذخیره شدند. بلافاصله پس از خون‌گیری با استفاده از لوله مری و پمپ خلأ نمونه‌های مایع شکمبه نیز گرفته شد. سپس اسیدیته (pH) مایع شکمبه بلافاصله با استفاده از pH متر قرائت و ثبت گردید. همچنین از مایع شکمبه گرفته‌شده نمونه‌هایی برای تعیین غلظت اسیدهای

1. Milkana Kam 98-2a, Bulteh
2. Acid insoluble ash (AIA)

مواد و روش‌ها

محل انجام طرح، انتخاب دام و طراحی آزمایش: تحقیق حاضر در گاوداری تحقیقاتی دانشگاه کردستان انجام شد. در این مطالعه ۸ رأس گاو شیرده هلستاین با میانگین وزن زنده 650 ± 50 کیلوگرم و تولید شیر $37/5 \pm 32$ کیلوگرم و میانگین روزهای شیردهی 37 ± 89 روز در شروع آزمایش در دو دوره ۲۱ روزه (۷ روز تغییر جیره، ۱۰ روز عادت دهی و ۴ روز نمونه‌گیری) برای بررسی اثرات استفاده‌ی انفرادی، یا هم‌زمان سطوح انتخاب‌شده‌ی اسیدهای آمینه محافظت‌شده لیزین و متیونین، مورد استفاده قرار گرفت. دام‌ها در طول آزمایش در جایگاه‌های انفرادی نگهداری شده و دسترسی آزاد به آب و نمک داشتند. جیره‌های آزمایشی در سه نوبت در ساعات ۷، ۱۴ و ۲۱ به‌صورت کاملاً مخلوط در اختیار دام‌ها قرار گرفت. همچنین دام‌ها سه نوبت در شبانه‌روز در ساعات ۶، ۱۳ و ۲۰ شیردوشی شدند. تیمارهای آزمایشی در هر وعده به‌صورت پیش مخلوط با بخشی از کنسانتره مخلوط و در سه نوبت به‌صورت مساوی به‌کل جیره اضافه و به دام‌ها ارائه گردید. جیره‌ی دام‌های مورد آزمایش بر اساس پیشنهادهای انجمن تحقیقات ملی آمریکا (۲۳) تنظیم شد (جدول ۱ و ۲). تیمارهای آزمایشی شامل: (۱) جیره پایه فرموله شده با ۱۷/۸ درصد پروتئین خام؛ (۲) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام به‌علاوه ۶ گرم در روز لیزین محافظت‌شده؛ (۳) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام همراه با ۱۳ گرم در روز متیونین محافظت‌شده؛ (۴) جیره فرموله شده با ۱۶/۵ درصد پروتئین خام همراه با ۶ گرم لیزین و ۱۳ گرم متیونین محافظت‌شده از تجزیه شکمبه‌ای بودند. در این مطالعه از لیزین عبوری بانام تجاری «لیزی زا» حاوی ۶۵ درصد لیزین (۱۰۰ درصد عبوری و ۶۵ درصد قابلیت جذب) و متیونین محافظت‌شده بانام تجاری «زی پران» حاوی ۷۰ درصد متیونین (۹۰

استفاده از کیت‌های اختصاصی ساخت شرکت پارس آزمون و دستگاه اسپکتروفتومتری اندازه‌گیری شد. میزان الیاف نامحلول در شوینده خنثی و الیاف نامحلول در شوینده‌ی اسیدی موجود در خوراک اولیه، پس‌ماند خوراک و مدفوع طبق روش پیشنهادی ون سوست و همکاران (۱۹۹۱) اندازه‌گیری شد (۳۵).

چرب فرار (۱/۵ میلی‌لیتر مایع شکمبه صاف‌شده به‌علاوه ۳۷۵ میکرو لیتر اورتوفسفریک ۲۵ درصد) و نیتروژن آمونیاکی (۵ میلی‌لیتر مایع شکمبه به‌علاوه ۵ میلی‌لیتر اسیدکلریدریک ۰/۲ نرمال)، برداشته و ذخیره شد. متابولیت‌های شیمیایی خون (گلوکز، تری‌گلیسرید، نیتروژن اوره‌ای خون، آلبومین، کل پروتئین و کلسترول) و غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر با

جدول ۱: اجزای جیره‌های آزمایشی

Table 1. The ingredient of experimental diets

تیمار (Treatment)*				ماده خوراکی (گرم در کیلوگرم) Ingredient (g/kg)	
لیزین+متیونین lysine + methionine	لیزین lysine	متیونین methionine	شاهد control		
200	200	200	200	Alfalfa hay	یونجه خشک
200	200	200	200	Corn silage	سیلاژ ذرت
147.4	147.4	147.4	147.4	Corn grain	دانه ذرت
168.7	168.7	168.7	168.8	Barley grain	دانه جو
111.3	111.3	111.3	147.1	Soybean meal	کنجاله سویا
46.7	46.7	46.7	10.7	Wheat bran	سیوس گندم
52.5	52.5	52.5	52.6	Cottonseed meal	کنجاله تخم پنبه
18.7	18.7	18.7	18.7	Calcium salt Fat powder	پودر چربی-کلسیمی
34.7	34.7	34.7	34.7	Fish meal	پودر ماهی
15.8	15.8	15.8	15.8	Vitamin and minerals supplemented	مکمل ویتامینه و معدنی**
3.6	3.6	3.6	3.6	Salt	نمک
0.6	0.6	0.6	0.6	Toxin Binder	توکسین بایندر
				AA Supplements (g/day)	مکمل‌های اسیدآمین‌های (گرم در روز)
6	6	—	—	Lysine (Lezyza®)	لیزین (لیزی زا®)
13	—	13	—	Methionine (Zepron®)	متیونین (زی پزان®)

* تیمارهای آزمایشی شامل: شاهد (جیره پایه با ۱۷/۸ درصد پروتئین بدون افزودنی)، لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به‌علاوه ۶ گرم در روز لیزین)، متیونین (جیره با ۱۶ درصد پروتئین به‌علاوه ۱۳ گرم در روز متیونین) و متیونین × لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به‌علاوه ۶ گرم لیزین). ** حاوی: ۷/۶ درصد اکسید روی، ۱۹ درصد اکسید منیزیم، ۱۱/۴ درصد کلسیم کربنات، ۲۸/۲ درصد جوش شیرین و ۳۳/۸ درصد مکمل ویتامینی-معدنی (هر کیلوگرم شامل: ۱۹۰ گرم کلسیم، ۹۰ گرم فسفر، ۵۰ گرم سدیم، ۱۹ گرم منیزیم، ۳ گرم مس، ۳ گرم آهن، ۲ گرم منگنز، ۳ گرم روی، ۱۰۰ میلی‌گرم کبالت، ۱۰۰ میلی‌گرم ید، ۱ میلی‌گرم سلنیوم، ۵۰۰۰۰ واحد بین‌المللی ویتامین A، ۱۰۰۰۰۰ واحد بین‌المللی ویتامین D₃، ۱۰۰ میلی‌گرم ویتامین E و ۳ گرم آنتی‌اکسیدان).

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).

**This mixture contains: 7.6% zinc oxide, 19% magnesium oxide, 11.4% calcium carbonate, 28.2% Sodium bicarbonate and 33.8% vitamin and trace mineral (each kg contains: 190-gram calcium, 90-gram phosphorus, 50-gram Sodium, 19-gram magnesium, 3-gram copper, 3-gram iron, 2-gram manganese, 3-gram zinc, 100-milligram cobalt, 100-milligram iodine, 1-milligram selenium, 500,000- international units vitamin A, 100,000 international units vitamin D₃, 100-milligram vitamin E, and 3-gram antioxidant).

جدول ۲: ترکیبات شیمیایی جیره‌های آزمایشی

Table 2. Chemical compositions of experimental diets

تیمار (Treatment)*				ترکیب شیمیایی (گرم در کیلوگرم)	
لیزین+متیونین lysine +methionine	لیزین lysine	متیونین methionine	شاهد control	Chemical composition(g/kg)	
165	165	165	178	Crude Protein	پروتئین خام
43	43	43	43	Ether extract	عصاره اتری
275	275	275	265	Neutral detergent fiber	الیاف نامحلول در شوینده خنثی
188	188	188	187	Acid detergent fiber	الیاف نامحلول در شوینده اسیدی
91	91	91	91	Ash	خاکستر
474	474	474	477	Non-fibrous carbohydrates	کربوهیدرات‌های غیر الیافی**
1.64	1.64	1.64	1.65	NEL (Mcal/kg)	انرژی خاص شیردهی (مگا کالری / کیلوگرم)

* تیمارهای آزمایشی شامل: شاهد (جیره پایه با ۱۷/۸ درصد پروتئین بدون افزودنی)، لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به علاوه ۶ گرم در روز لیزین)، متیونین (جیره با ۱۶ درصد پروتئین به علاوه ۱۳ گرم متیونین به علاوه ۶ گرم لیزین).

** کربوهیدرات‌های غیر الیافی = ۱۰۰ - (درصد پروتئین خام + درصد چربی خام + درصد خاکستر + درصد الیاف نامحلول در شوینده خنثی).

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).

** Non-fibrous carbohydrates = 100- (crude protein% + crude fat% + ash% +Neutral detergent fiber %).

آنالیز آماری

داده‌های به دست آمده از این آزمایش در قالب طرح تکرار در زمان^۱ توسط نرم افزار آماری SAS (نسخه ۹/۴) و رویه‌ی MIXED (۳۰) تجزیه آماری شد. مدل آماری مورد استفاده در این آزمایش شامل:

$$y_{ijkl} = \mu + T_i + C_j + P_k + (T * K)_{ik} + e_{ijkl}$$

در این رابطه y_{ijkl} هر یک از مشاهدات، μ میانگین جامعه، T_i اثر تیمار آزمایشی، C_j واریانس بین حیوان در داخل هر تیمار، P_k اثر k امین دوره، $(T * K)_{ik}$ اثر متقابل بین i امین تیمار و k امین دوره e_{ijkl} واریانس بین اندازه گیری‌ها درون حیوانات بود. از مقایسات مستقل برای مقایسه میانگین اثرات هر کدام از تیمارهای آزمایشی بر تولید شیر و بازدهی خوراک مصرفی به صورت دوجه دو استفاده گردید.

1- Repeated Measurement

نتایج و بحث

ماده خشک و مواد مغذی مصرفی و تخمیر شکمبه- ای: اثرات کاهش پروتئین جیره و افزودن اسید آمینه محافظت شده لیزین (۶ گرم در روز) و متیونین (۱۳ گرم در روز) به صورت انفرادی و هم‌زمان (۶ گرم لیزین و ۱۳ گرم متیونین) بر مصرف خوراک و قابلیت هضم ظاهری مواد مغذی در جدول ۳ نشان داده شده است. تیمارهای آزمایشی اثر معنی داری بر مصرف ماده‌ی خشک، ماده‌ی آلی، الیاف نامحلول در شوینده خنثی و الیاف نامحلول در شوینده‌ی اسیدی نداشتند ($P > 0.05$). با کاهش پروتئین خام جیره و افزودن اسیدهای آمینه محافظت شده متیونین و لیزین به صورت انفرادی و هم‌زمان نسبت به گروه شاهد مصرف پروتئین خام به صورت معنی داری کاهش یافت ($P < 0.05$). تیمارهای آزمایشی اثر معنی داری بر قابلیت هضم ظاهری ماده‌ی خشک، پروتئین خام،

روند افزایشی داشت، به طوری که نتایج مقایسات مستقل تولید شیر نشان داد که تیمارهای متیونین و لیزین محافظت شده نسبت به تیمار شاهد و تیمار لیزین محافظت شده نسبت به لیزین به علاوه متیونین محافظت شده به طور معنی داری سبب افزایش تولید شیر شد ($P < 0/05$). در حالی که اثر تیمار لیزین محافظت شده نسبت به تیمار شاهد و متیونین و همچنین تیمار متیونین نسبت به لیزین به علاوه متیونین بر تولید شیر معنی دار نبود ($P > 0/05$) (جدول ۵). با کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن متیونین و لیزین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای (به صورت انفرادی و هم‌زمان باهم) به جیره‌ی گاوهای شیرده، میزان شیر تصحیح شده بر اساس ۴ درصد چربی (FCM) و شیر تصحیح شده بر اساس انرژی (ECM) و همچنین بازده تولید شیر به ماده خشک مصرفی روند افزایشی داشت ($P > 0/05$).

نتایج مقایسات مستقل نشان داد که افزودن لیزین، متیونین و لیزین به علاوه متیونین محافظت شده نسبت به گروه شاهد بازدهی شیر تصحیح شده بر اساس ۴ درصد چربی به ماده‌ی خشک مصرفی و شیر تصحیح شده بر اساس انرژی به ماده‌ی خشک مصرفی را افزایش داد ($P < 0/05$)، در حالی که تیمار لیزین محافظت شده نسبت به تیمار شاهد و متیونین محافظت شده اثر معنی داری بر تولید شیر و شیر تصحیح شده بر اساس ۴ درصد چربی، شیر تصحیح شده بر اساس انرژی و بازدهی خوراک مصرفی (تولید شیر به ماده خشک مصرفی) نداشت ($P > 0/05$). تیمار لیزین و متیونین محافظت شده نسبت به لیزین به علاوه متیونین محافظت شده به طور معنی داری میزان شیر تصحیح شده بر اساس ۴ درصد چربی، شیر تصحیح شده بر اساس انرژی و بازدهی خوراک مصرفی افزایش یافته بود ($P < 0/05$) در حالی که تولید شیر در تیمار لیزین با لیزین به علاوه متیونین به طور معنی داری افزایش یافته بود ($P < 0/05$).

الیاف نامحلول در شوینده‌ی خنثی و الیاف نامحلول در شوینده‌ی اسیدی نداشتند ($P > 0/05$). برودریک و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند که افزودن متیونین محافظت شده به جیره‌های با سطوح مختلف پروتئین قابل تجزیه در شکمبه موجب افزایش ماده خشک مصرفی شد (۴). بنفیلد و همکاران (۲۰۰۶) گزارش کردند که اثر مثبت افزودن متیونین محافظت شده بر ماده خشک مصرفی و پارامترهای تولیدی به طول مدت آزمایش بستگی دارد و با افزایش طول دوره این اثر کاهش می‌یابد (۱). بلوم و همکاران (۱۹۹۹)، بر تیموم و همکاران (۲۰۰۶) و لئوناردی و همکاران (۲۰۰۳) گزارش کردند که تفاوت معنی داری در میزان ماده خشک مصرفی در گاوهای که با و یا بدون لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای در جیره تغذیه شده بودند مشاهده نشد (۲، ۳ و ۲۰) که با یافته‌های این مطالعه مطابقت داشت. افزودن لیزین و متیونین محافظت شده اثر معنی داری ($P > 0/05$) بر غلظت کل اسیدهای چرب فرار، نسبت مولی استات، پروپیونات، بوتیرات، والرات، ایزوالرات و نسبت استات به پروپیونات نداشت (جدول ۴). غلظت نیتروژن آمونیاکی مایع شکمبه در گاوهای دریافت کننده‌ی لیزین محافظت شده نسبت به سایر تیمارها به صورت معنی داری کاهش یافت ($P < 0/05$). عدم تأثیر کاهش پروتئین جیره بر نسبت مولی استات، پروپیونات و دیگر اسیدهای چرب فرار با مشاهدات داوید سون و همکاران (۲۰۰۳) و برودریک و همکاران (۲۰۰۸) که سطوح پروتئینی مشابهی با سطوح پروتئین مورد استفاده در مطالعه حاضر را مورد بررسی قرار داده بودند مطابقت داشت (۴ و ۹).

تولید و ترکیب شیر: با کاهش سطح پروتئین جیره از ۱۷/۸ درصد به ۱۶/۵ درصد و افزودن متیونین (۱۳ گرم در روز)، لیزین (۶ گرم در روز) و لیزین به علاوه متیونین (۶ گرم + ۱۳ گرم در روز) محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای به جیره‌ی گاوهای شیرده تولید شیر

جدول ۳: اثرات کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت‌شده بر مصرف خوراک و قابلیت هضم ظاهری مواد مغذی در گاوهای شیرده هلستاین

Table 3. Effects of decrease dietary crude protein and adding protected lysine and methionine on the feed intake and apparent digestibility nutrients in Holstein lactating cow

تیمار × دوره Treat × Period	دوره Period	تیمار Treat	SEM	تیمار* (Treatment)			شاهد Control	Parameter
				لیزین × متیونین Lysine × Methionine	متیونین Methionine	لیزین Lysine		
0.89	0.82	0.19	0.255	21.04	21.91	20.68	22.37	Nutrient intake (kg / day)
0.89	0.94	0.25	0.227	19.14	19.98	19	20.31	Dry matter
0.87	0.50	0.03	0.053	3.50 ^b	3.64 ^b	3.46 ^b	3.99 ^a	Organic matter
0.86	0.82	0.42	0.074	5.76	6.07	5.76	6.05	Crude Protein
0.88	0.58	0.28	0.056	3.89	4.10	3.87	4.18	Neutral detergent fiber
								Acid detergent fiber
0.07	0.07	0.89	15.32	474.6	416.3	437.8	430.4	Apparent digestibility (g/kg)
0.08	0.08	0.90	14.34	509.8	463.1	429.7	463.2	Dry matter
0.12	0.35	0.90	17.26	501.6	458.2	475.2	518.2	Organic matter
0.06	0.06	0.77	18.18	388	304.4	378.4	374.1	Crude Protein
0.21	0.10	0.84	17.09	374.4	324.3	376.9	327.6	Neutral detergent fiber
								Acid detergent fiber

*تیمارهای آزمایشی شامل: شاهد (جیره پایه با ۱۷/۸ درصد پروتئین بدون افزودنی)، لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی)، متیونین (جیره با ۱۶ درصد پروتئین به علاوه ۶ گرم در روز لیزین)، متیونین (جیره با ۱۶ درصد پروتئین به علاوه ۱۳ گرم در روز لیزین)، و متیونین × لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به علاوه ۱۳ گرم متیونین به علاوه ۶ گرم لیزین).^{ab} میانگین‌ها با حروف مشابه در هر ردیف دارای اختلاف معنی دار نیستند (P > 0.05). SEM: خطای استاندارد میانگین‌ها

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).^{ab} The meanings with the same letters in each row are not significant (P < 0.05). SEM: standard error of means

جدول ۴: اثرات کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت شده بر غلظت اسیدهای چرب فرار و اسیدیته شکمبه‌ای در گاوهای شیرده هلشتاین
Table 4. Effects of decrease dietary crude protein and adding protected lysine and methionine on the concentration of volatile fatty acids and ruminal pH in Holstein lactating cows

تیمار × دوره		تیمار		تیمار × متیونین		لیزین × متیونین		لیزین × متیونین × Methionine		تیمار (Treatment) × SEM	
Treat	Period	Treat	Period	Treat	Period	Treat	Period	Treat	Period	Treat	Period
0.92	0.73	0.05	0.262	14.45 ^{ab}	13.16 ^{ab}	14.60 ^b	15.68 ^a	Ammonia Nitrogen (mg/dl)	فراسنجیه		
0.52	0.61	0.60	0.026	6.56	6.61	6.44	6.94	pH	اسیدیته		
0.07	0.07	0.75	2.279	102.66	104.24	97.26	99.98	Total VFA (mmol / Lit)	کل اسیدهای چرب فرار (میلی مول لیتر)		
0.38	0.81	0.37	0.386	55.68	54.86	52.76	53.49	Molar proportion of VFA (mol/100mol)	نسبت مولی اسیدهای چرب فرار (مول ۱۰۰ مول)		
0.66	0.72	0.39	0.422	20.42	22.30	22.25	23.33	Acetate	استات		
0.98	0.66	0.26	0.342	20.25	19.06	21.60	19.07	Propionate	پروپیونات		
0.62	0.12	0.19	0.051	1.40	1.57	1.66	1.48	Butyrate	بوتیرات		
0.78	0.03	0.27	0.129	1.95	2.20	1.72	2.60	Valerat	والرات		
0.63	0.68	0.44	0.059	2.69	2.50	2.38	2.31	Iso valerat	ایزووالرات		
								Acetate: propionate	استات: پروپیونات		

*تیمارهای آزمایشی شامل: شاهد (جیره پایه با ۱۷/۸ درصد پروتئین بدون افزودنی)، لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به علاوه ۶ گرم در روز لیزین)، متیونین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به علاوه ۱۳ گرم در روز متیونین) و متیونین × لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین به علاوه ۱۳ گرم متیونین به علاوه ۶ گرم لیزین).^{ab} میانگین‌ها با حروف مشابه در هر ردیف دارای اختلاف معنی دار نیستند (SEM, P > 0.05). خطای استاندارد میانگین‌ها

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).^{ab} The meanings with the same letters in each row are not significant (P < 0.05). SEM: standard error of means

متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای موجب افزایش معنی‌دار غلظت آلبومین و پروتئین کل سرم نسبت به گروه شاهد شد ($P < 0/05$). همچنین کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای (به صورت انفرادی و هم‌زمان با لیزین محافظت شده) موجب افزایش معنی‌دار غلظت گلوکز سرم نسبت به گروه شاهد شد ($P < 0/05$). عضله، کبد و کلیه مکان اصلی کاتابولیسم آلبومین هستند (۲۸). پروتئین کل و آلبومین شاخص‌های از افزایش جذب پروتئین از سطح روده بوده و به عبارتی افزایش پروتئین قابل متابولیسم می‌باشد. آلبومین و پروتئین کل در مطالعه ونگ و همکاران (۲۰۱۰) تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفتند که برخلاف یافته‌های مطالعه حاضر است. آلبومین پروتئین ناقل غیراختصاصی و عمومی هورمون‌های استروئیدی هستند (۱۲ و ۲۶). در گاوهای شیرده پر تولیدی که جیره آن‌ها از نظر انرژی و پروتئین دریافتی ناکافی است کاهش آلبومین رخ می‌دهد که در پروتئین کل خون سبب کاهش باوری تا حد سه برابر (۱۴) و افزایش تعداد دفعات تلقیح به ازای آبستنی می‌گردد (۷ و ۲۵). آلبومین در حیوانات، بین ۳۵ و ۵۰ درصد کل پروتئین سرم آن را تشکیل می‌دهد و نقش مهمی در حفظ و هوموستازیس، حمل مواد دارد و به عنوان یک دارنده رادیکال آزاد عمل می‌کند (۱۶). آلبومین مسئول حدود ۷۵ درصد فشار اسمزی پلاسما است و یک منبع اصلی اسید آمینه‌ای است که می‌تواند در صورت نیاز توسط حیوان مورد استفاده قرار گیرد (۲۱). آلبومین به عنوان شاخصی برای پیش‌بینی خطر بیماری در گاوهای که در دوره نزدیک زایش و یا تازه‌زا هستند استفاده می‌شود. گاوهای تازه‌زایی که غلظت آلبومین سرم را بالاتر از ۳/۵ گرم در دسی لیتر حفظ کنند، احتمال کمتری دارد که به بیماری‌های بعد از زایش دچار شوند.

درصد و مقدار چربی، پروتئین، لاکتوز و مواد جامد بدون چربی (جدول ۶) از نظر آماری تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفتند ($P > 0/05$). غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر با کاهش سطح پروتئین جیره به صورت معنی‌داری کاهش یافت ($P < 0/05$). اما اختلاف معنی‌داری بین تیمارهای حاوی اسیدهای آمینه محافظت شده لیزین و متیونین به صورت انفرادی و هم‌زمان در خصوص غلظت نیتروژن آمونیاکی مایع شکمبه مشاهده نشد (جدول ۴) که با نتایج چانگ و همکاران (۲۰۰۶) مطابقت داشت (۸). غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر با کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن اسیدهای آمینه محافظت شده به صورت انفرادی و هم‌زمان نسبت به تیمار شاهد به صورت معنی‌داری کاهش یافت (جدول ۵). هوف و همکاران (۱۹۹۷) گزارش کردند که نیتروژن اوره‌ای شیر شاخص خوبی از وضعیت تغذیه‌ای پروتئین در گاوهای شیرده محسوب می‌شود. رابطه بین نیتروژن اوره‌ای شیر و درصد پروتئین قابل تجزیه در شکمبه رابطه‌ای مستقیم است (۱۷). لئوناردی و همکاران (۲۰۰۳) کاهش غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر را با کاهش درصد پروتئین مشاهده کردند (۲۰). داویدسون و همکاران (۲۰۰۳) گزارش کردند که کاهش ۱/۷ درصدی پروتئین خام از ۱۸/۴ تا ۱۶/۷ درصد منجر به کاهش غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر شد (۹). کاهش غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر و خون (فقط در تیمار متیونین) در این مطالعه به واسطه کاهش دریافت پروتئین قابل تجزیه در شکمبه می‌باشد.

متابولیت‌های شیمیایی خون: نتایج مربوط به اثرات کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت شده از تجزیه شکمبه‌ای بر برخی متابولیت‌های شیمیایی خون در جدول ۷ آورده شده است. غلظت تری گلیسرید و کلسترول تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفت ($P > 0/05$). کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و لیزین به علاوه

جدول ۵: اثرات کاهش سطح پروتئین جیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت شده بر ترکیبات شیر در گاوهای هلشتاین

تیمار × دوره Treat × Period	تیمار Treat	دوره Period	SEM	لیزین × متیونین Lysine × Methionine			متیونین Methionine			شاهد Control	فراسنج Parameter
				لیزین × متیونین Lysine × Methionine	لیزین Lysine	متیونین Methionine	لیزین Lysine	متیونین Methionine	لیزین × متیونین Lysine × Methionine		
0.05	0.42	0.01	0.018	3.32	3.30	3.50	3.38	3.38	3.38	ترکیب شیر (درصد) Milk composition (%)	
0.14	0.22	0.17	0.048	3.81	3.53	3.55	3.49	3.49	3.49	پروتئین Protein	
0.02	0.72	0.01	0.023	4.92	4.88	5.03	4.93	4.93	4.93	چربی Fat	
0.02	0.79	0.01	0.043	9.15	9.09	9.36	9.16	9.16	9.16	لاکتوز Lactose	
										مواد جامد بدون چربی SNF	
0.04	0.67	0.35	0.026	1.35	1.13	1.28	1.15	1.15	1.15	ترکیب شیر (کیلوگرم / روز) Milk composition (kg/day)	
0.05	0.57	0.14	0.040	1.55	1.21	1.30	1.18	1.18	1.18	پروتئین Protein	
0.03	0.67	0.25	0.039	1.99	1.67	1.85	1.67	1.67	1.67	چربی Fat	
0.03	0.67	0.32	0.074	3.44	3.11	3.72	3.11	3.11	3.11	لاکتوز Lactose	
0.34	0.02	0.03	0.353	13.12 ^b	12.36 ^b	12.74 ^b	15.35 ^a	15.35 ^a	15.35 ^a	مواد جامد بدون چربی SNF	
										نیترژن اورهای شیر (میلی گرم / دسی لیتر) MUN (mg/dL)	

* تیمارهای آزمایشی شامل: شاهد (جیره پایه با ۱۷/۸ درصد پروتئین بدون افزودنی)، لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی)، متیونین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی)، متیونین × لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی)، متیونین × لیزین × متیونین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی) و متیونین × لیزین × متیونین × لیزین (جیره با ۱۶/۵ درصد پروتئین بدون افزودنی).^{ab} میانگین‌ها با حروف مشابه در هر ردیف دارای اختلاف معنی دار نیستند (P > 0.05). SEM: خطای استاندارد میانگین‌ها

* Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).^{ab} The meanings with the same letters in each row are not significant (P < 0.05). SEM: standard error of means. MUN: Milk urea nitrogen. SNF: Solid non fat

جدول ۷: اثرات کاهش سطح پروتئین چیره و افزودن لیزین و متیونین محافظت‌شده بر برخی متابولیت‌های شیمیایی خون در گاوهای شیرده هلستان

Table 7. Effects of decrease dietary crude protein and adding protected lysine and methionine- protected on some blood chemistry metabolites in Holstein lactating cows

تیمار×دوره Treat×Period	دوره Period	تیمار Treat	SEM	تیمار* (Treatment)			شاهد Control	Parameter	فراسنج
				لیزین × Methionine Lysine	متیونین Methionine	لیزین Lysine			
0.968	0.002	0.008	0.070	3.33 ^a	3.30 ^{ab}	3.09 ^b	2.42 ^c	آلبومین (گرم در دسی لیتر) Albumin(g/dl)	
0.095	0.081	0.044	0.073	5.79 ^{ab}	5.52 ^{bc}	6.08 ^a	5.19 ^c	پروتئین کل (گرم در دسی لیتر) Total protein (g/dl)	
0.798	0.023	0.039	0.409	61.90 ^a	63.03 ^a	60.37 ^{ab}	58.27 ^b	گلوکز (میلی‌گرم در دسی لیتر) Glucose (mg/dl)	
0.127	0.972	0.556	0.199	13.11	12.75	13.86	12.85	تری‌گلیسرید (میلی‌گرم در دسی لیتر) Triglyceride (mg/dl)	
0.844	0.219	0.799	0.919	237.69	226.91	235.87	239.17	کلسترول (میلی‌گرم در دسی لیتر) Cholestrol (mg/dl)	
0.013	0.012	0.152	0.229	14.15 ^{ab}	12.98 ^b	13.50 ^{ab}	15.27 ^a	نیتروژن اوره‌ای خون (میلی‌گرم در دسی لیتر) Blood urea nitrogen (mg/dl)	

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).^{ab} The meanings with the same letters in each row are not significant (P < 0.05). SEM: standard error of means

*Treatments included: Control (basal diet with 17.8% protein without additives), Lysine (diet with 16.5% protein plus 6-gram per day of lysine), Methionine (diet with 16.5% protein plus 13-gram per day of methionine) and methionine × lysine (a diet with 16.5% protein plus 13-gram of methionine, plus 6-gram of lysine).^{ab} The meanings with the same letters in each row are not significant (P < 0.05). SEM: standard error of means

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که افزودن لیزین و متیونین محافظت شده شکمبه‌ای در شرایط این مطالعه می‌تواند باعث افزایش تولید شیر و بازدهی استفاده از خوراک مصرفی شود، در حالیکه ترکیبات شیر تحت تاثیر افزودن لیزین و متیونین محافظت شده قرار نگرفته بودند. افزودن متیونین محافظت شده به صورت انفرادی و هم‌زمان با لیزین محافظت شده در شرایط این مطالعه باعث افزایش سطح گلوکز خون شد بنابراین افزودن لیزین و متیونین محافظت شده در اوایل دوره شیردهی می‌تواند از این طریق افزایش سطح گلوکز خون احتمال ابتلا به ناهنجاری‌های متابولیکی از قبیل کتوز را کاهش می‌دهد. افزودن لیزین محافظت شده به صورت انفرادی و هم‌زمان با متیونین محافظت شده موجب افزایش سطوح آلبومین و پروتئین کل شد. همچنین با کاهش سطح پروتئین خام جیره به ۱۶/۵ درصد و افزودن اسیدآمین محافظت شده لیزین و متیونین غلظت نیتروژن اوره‌ای شیر و خون و نیتروژن آمونیاکی مایع شکمبه نسبت به جیره‌های بالاتر پروتئین کاهش یافت. کاهش سطح پروتئین خام جیره و افزودن نسبت بهینه از اسیدهای آمینه محدودکننده می‌تواند در حفظ تولید، کاهش هزینه‌های تولیدی واحدهای پرورش گاوشیرده و کاهش خطرات زیست‌محیطی ناشی از دفع نیتروژن اضافی به محیط سودمند باشد.

سپاسگزاری

محققین از شرکت پژوهش پرور زاینده اصفهان به خاطر تأمین اسیدهای آمینه استفاده شده در این مطالعه، کمال تشکر و قدردانی را دارند.

به‌طورکلی در گاوهای تازه‌زایی که غلظت نیتروژن اوره‌ای خون و آلبومین (کمتر از ۳ گرم در دسی لیتر) پایینی دارند به نظر می‌رسد در پاسخ به هر بیماری شکست بخورند و بیماری‌هایی از قبیل متریت، اندومتريت، جفت ماندگی، ورم پستان و گنیدگی سم را تجربه کنند (۱۹ و ۳۴). گاوهای دریافت‌کننده جیره کم پروتئین به همراه متیونین محافظت شده شکمبه‌ای غلظت نیتروژن اوره‌ای خون کمتری نسبت به تیمار شاهد داشتند ($P < 0/05$). غلظت نیتروژن اوره‌ای خون تابع پروتئین خام جیره، تجزیه‌پذیری شکمبه‌ای پروتئین خام (۱۸ و ۲۴)، زمان نمونه‌گیری نسبت به زمان خوراک‌دهی و سطح آمونیاک شکمبه‌ای است (۱۵). نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که با کاهش سطح پروتئین خام و پروتئین قابل تجزیه در شکمبه و استفاده از اسیدهای آمینه محافظت شده در اوایل دوره شیردهی سطح آمونیاک در شکمبه و غلظت نیتروژن اوره‌ای خون کاهش یافت و موجب افزایش معنی‌دار غلظت گلوکز خون نسبت به گروه شاهد شد ($P < 0/05$) که سبب کاهش خطر ابتلا به بیماری‌های متابولیکی و غیر متابولیکی می‌شود. افزودن متیونین محافظت شده (به صورت انفرادی یا هم‌زمان با لیزین محافظت شده) موجب افزایش غلظت گلوکز خون نسبت به گروه شاهد گردید (۶۳/۰۳ و ۶۱/۹۰ در مقابل ۵۸/۲۷ میلی‌گرم در دسی لیتر). هرچند که نقش متیونین در فرآیند گلوکونئوژنز از اسیدهای آمینه کم است ولی این اسیدآمین به از طریق افزایش خروج چربی از کبد و ممانعت از تجمع چربی در کبد، فعالیت گلوکونئوژنی کبد از پروپونات در نشخوارکنندگان را بهبود می‌بخشد و از این طریق موجب افزایش سطح گلوکز خون در گاوها می‌شود (۱۶). دین و همکاران (۱۹۹۸) مشاهده کردند که با کاهش سطح پروتئین خام جیره میزان گلوکز خون افزایش یافت که با نتایج این مطالعه مطابقت دارد (۱۰).

منابع

9. Davidson, S., Hopkins, B., Diaz, D., Bolt, S., Brownie, C., Fellner, V. and Whitlow, L. 2003. Effects of amounts and degradability of dietary protein on lactation, nitrogen utilization, and excretion in early lactation Holstein cows. *J. Dairy. Sci.* 86: 1681-1689.
  10. Dinn, N.E., Shelford, J.A. and Fisher, L.J. 1998. Use of the Cornell net carbohydrate and protein system and rumen-protected lysine and methionine to reduce nitrogen excretion from lactating dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 81: 229-237.
  11. Donkin, S.S., Varga, G.A., Sweeney, T.F. and Muller, L.D. 1989. Rumen-protected methionine and lysine: effects on animal performance, milk protein yield, and physiological measures. *J. Dairy. Sci.* 72: 1484-1491.
  12. Eldon, J., Olafsson, T. H. and Thorsteinsson, T. H. 1988. The relationship between blood and fertility parameters in post-partum dairy cows. *Acta Veterinaria Scandinavia*, 29: 393-399.
  13. Ferguson, J.D. and Chalupa, W. 1989. Impact of protein nutrition on reproduction in dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 72: 746-766.
  14. Folman, Y., Rosenberg, M., Herz, Z. and Davidson, M. 1973. The relationship between plasma progesterone concentration and conception in post-partum dairy cows maintained on two levels of nutrition. *Journal of Reproduction and Fertility*. 34: 267 - 78.
  15. Gustafsson, A.H., and Palmquist, D.L. 1993. Diurnal variation of rumen ammonia, serum urea, and milk urea in dairy cows at high and low yields. *J. Dairy. Sci.* 76: 475-484.
  16. Hankins J. 2006. The role of albumin in fluid and electrolyte balance. *Journal of Infusion Nursing*. 29: 260-265.
  17. Hof, G., Vervoorn, M., Lenaers, P. and Tamminga, S. 1997. Milk urea nitrogen as a tool to monitor the protein nutrition of dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 80: 3333-3340.
  18. Jordan, E.R., Chapman, T.E., Holtan, D.W., and Swanson, L.V. 1983. Relationship of dietary crude protein to composition of uterine secretions and
1. Benefield, B., Patton, R., Stevenson, M. and Overton, T. 2006. Evaluation of rumen-protected methionine (RP-Met) sources and period length on performance of lactating dairy cows within latin squares. *J. Anim. Sci.* 84: 76.
  2. Berthiaume, R., Thivierge, M., Patton, R., Dubreuil, P., Stevenson, M., McBride, B. and Lapierre, H. 2006. Effect of ruminally protected methionine on splanchnic metabolism of amino acids in lactating dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 89: 1621-1634.
  3. Blum, J.W., Bruckmaier, R.M. and Jans, F. 1999. Rumen-protected methionine fed to dairy cows: bioavailability and effects on plasma amino acid pattern and plasma metabolite and insulin concentrations. *J. Dairy. Sci.* 82: 1991-1998.
  4. Broderick, G.A., Stevenson, M.J. and Patton, R.A. 2009. Effect of dietary protein concentration and degradability on response to rumen-protected methionine in lactating Dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 92: 2719-2728.
  5. Broderick, G.A., Stevenson, M.J., Patton, R.A., Lobos, N.E. and Colmenero, J.J. 2008. Effect of supplementing rumen-protected methionine on production and nitrogen excretion in lactating dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 91: 1092-1102.
  6. Calsamiglia, S., Busquet, M., Cardozo, P., Castillejos, L. and Ferret, A. 2007. Invited review: essential oils as modifiers of rumen microbial fermentation. *J. Dairy. Sci.* 90: 2580-2595.
  7. Canfield, R.W., Sniffen, C.J. and Butler, W.R. 1990. Effects of excess degradable protein on postpartum reproduction and energy balance in dairy cattle. *J. Dairy. Sci.* 73: 2342 - 2349.
  8. Chung, Y., Bateman, H., Williams, C., Stanley, C., Gantt, D., Braud, T., Southern, L., Ward, J., Hoyt, P. and Sod, G. 2006. Effects of methionine and lysine on fermentation in vitro and in vivo, nutrient flow to the intestine, and milk production. *J. Dairy. Sci.* 89: 1613-1620.

28. Prinsen B.H. 2004. Albumin turnover: experimental approach and its application in health and renal diseases. *Clinica Chimica Acta*. 347: 1-14.
29. Rode, L., Fujeieda, T., Sato, H., Suzuki, H., Julien, W. and Sniffen, C. 1994. Rumen-protected amino acid (RPAA) supplementation to dairy cows pre-and post parturition. *J. Dairy. Sci.* 77: 243.
30. SAS Institute Inc. 2014. SAS User's Guide. Version 9.4. SAS Inst. Inc., Cary, NC.
31. Socha, M.T., Putnam, D.E., Garthwaite, B.D., Whitehouse, N.L., Kierstead, N.A., Schwab, C.G., Ducharme, G.A. and Robert, J.C. 2005. Improving intestinal amino acid supply of pre- and postpartum dairy cows with rumen-protected methionine and lysine. *J. Dairy. Sci.* 88: 1113-1126.
32. Tamminga, S. 1996. A review on environmental impacts of nutritional strategies in ruminants. *J. Anim. Sci.* 74: 3112-3124.
33. Van Keulen, J. and Young, B. 1977. Evaluation of acid-insoluble ash as a natural marker in ruminant digestibility studies. *J. Anim. Sci.* 44: 282-287.
34. Van Saun, R. J. 2004. Metabolic profiling and health risk in transition cows. *Proc. Am. Assoc. Bov. Pract.* 37: 212-213.
35. Van Soest, P.V., Robertson, J. and Lewis, B. 1991. Methods for dietary fiber, neutral detergent fiber, and no starch polysaccharides in relation to animal nutrition. *J. Dairy. Sci.* 74(10): 3583-3597.
36. Wang, C., Liu, H., Wang, Y., Yang, Z., Liu, J., Wu, Y., Yan, T. and Ye, H. 2010. Effects of dietary supplementation of methionine and lysine on milk production and nitrogen utilization in dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 93: 3661-3670.
37. Wu, Z., Fisher, R., Polan, C. and Schwab, C. 1997. Lactational performance of cows fed low or high ruminally undegradable protein prepartum and supplemental methionine and lysine postpartum. *J. Dairy. Sci.* 80: 722-729.
19. Le Blanc, S.J., Leslie, K.E. and Duffield, T.F. 2005. Metabolic predictors of displaced abomasum in dairy cattle. *J. Dairy. Sci.* 88: 159-170.
20. Leonardi, C., Stevenson, M. and Armentano, L.E. 2003. Effect of two levels of crude protein and methionine supplementation on performance of dairy cows. *J. Dairy. Sci.* 86: 4033-4042.
21. Mackiewicz A. 1997. Acute phase proteins and transformed cells. *International Review of Cytology* 170: 225-300.
22. Moorby, J.M., Dewhurst, R.J., Evans, R. and Fisher, W. 2002. Effects of level of concentrate feeding during the second gestation of Holstein-Friesian dairy cows. 2. Nitrogen balance and plasma metabolites. *J. Dairy. Sci.* 85: 178-189.
23. NRC. 2001. Nutrient Requirements of Dairy Cattle. 7th rev. ed. Natl. Acad. Sci., Washington, DC.
24. Oltner, R., Emanuelson, M. and Wiktorsson, H. 1985. Urea concentration in milk in relation to milk yield, live weight, lactation number, and amount and composition of feed given to Dairy cows. *Livest. Prod. Sci.* 12: 47-52.
25. Opsomer, G., Grohn, Y.T., Hertl, J., Laevens, H., Coryn, M. and de Kruif, A. 1999. Protein metabolism and the resumption of ovarian cyclicity post partum in high yielding Dairy cows. *Reproduction in Domestic Animals*, Suppl. 6: 54-57.
26. Opsomer, G., Grohn, Y.T., Hertl, J., Coryn, M., Deluyker, H. and de Kruif, A. 2000. Risk factors for post partum ovarian dysfunction in high producing Dairy cows in Belgium: a field study. *Theriogenology*. 53: 841-857.
27. Pisulewski, P., Rulquin, H., Peyraud, J. and Verite, R. 1996. Lactational and systemic responses of dairy cows to postprandial infusions of increasing amounts of methionine. *J. Dairy. Sci.* 79: 1781-1791.

Effect of decreasing dietary protein and the use of rumen-protected lysine and methionine on performance of Holstein dairy cows during early lactation

A. Rostami¹, *O. Azizi² and H. Jahani-azizabadi³

¹M.Sc. student, ²Associate Prof., and ³Assistant Prof., Dept. of Animal Sciences, Agriculture Faculty, Kurdistan University

Received: 9/4/2018; Accepted: 14/7/2018

Abstract

Background and objectives: In previous studies in low-protein diets, mostly used pure sources of protected methionine or combined lysine and methionine used. It has been used in limited studies of the pure source of protected lysine to balance the dietary amino acids. It seems that investigating the effect of protected lysine and methionine supplementation alone and in combination, in low-protein diets, especially in early lactation, is useful to achieve maximum performance. Therefore, the purpose of this study was aimed to investigate the effects of reducing dietary crude protein (CP) concentration and alone and in combination use of protected lysine and methionine amino acids on milk yield and milk composition and concentration of blood chemical metabolites in Holstein lactating cows during early lactation.

Materials and methods: In this study, eight Holstein lactating cows with average 89 ± 37 days in milk were used in a repeated measurement design two 21 day periods; each period contains 17 days for adaptation and four days for sampling. Treatments were: 1) a formulated diet with 17.8% CP, 2) a formulated diet with 16.5% CP plus 6-gram per day protected lysine, 3) a formulated diet with 16.5% CP plus 13-gram head per day protected methionine, 4) a formulated diet with 16.5% CP plus 6-gram lysine and 13-gram protected methionine per head day.

Results: The results of this study showed that dry matter intake, the percentage of milk fat and protein, molar proportion of volatile fatty acids, pH of rumen fluid, and apparent digestibility of nutrients were not affected by experimental treatments. ($P > 0.05$). The results of independent comparisons in milk yield and feed efficiency indicated that by reducing the dietary protein concentration and the addition of protected methionine (alone and in combination with lysine) led to significantly increased in milk yield and feed efficiency, relative to the control group ($P < 0.05$). But in independent comparisons inside the treatments there was no significant difference between protected lysine and methionine in milk production and feed efficiency ($P > 0.05$). The addition protected lysine and methionine, alone and in combination, resulted in a significant decrease ($P < 0.05$) in the milk concentration of urea nitrogen, relative to the control (respectively 12.36, 12.74, 13.12, to 15.37). Crude protein intake in the supplemented protected methionine and lysine, alone and in combination, group compared to the control group was significantly decreased ($P < 0.05$). Methionine and lysine supplementation (alone and in combination) resulted in an increase ($P < 0.05$) in the serum albumin total protein concentration, compared to the control group. In cattle receiving protected methionine serum urea nitrogen concentration was lower than that of control ($P < 0.05$). The addition of protected methionine (alone and in combination with lysine) led to significantly increase ($P < 0.05$) in serum glucose concentration in early lactation.

---

*Corresponding author; O.azizi@uok.ac.ir

Conclusion: The results of this study indicated that by decreasing the amount of protein in the diet from 17.8% to 16.5% in early lactation and the use of protected amino acids increased feed nitrogen efficiency without adversely affecting the nutrients. Also, the results of the present study showed that combined use of protected lysine and methionine compared to their individual use, was more effective to improve the performance of Holstein lactating cows during early lactation.

Keywords: Protected amino acids, Nitrogen efficiency, Milk yield, Lactating cow, Glucose

